

این تصحیح وزن را درست کرده و معنی را از اول خرابتر ساخته ممکن است صحیح این باشد (تو رفته و من آمده ام بی تو بجان) و امثال این ولی شعر شاعر را بسلیقه نمیتوان تصحیح کرد و از همین کار است که این همه غلط در اشعار اساتید راه یافته وحید باقیه دارد

(آثار صدور یا صدور آثار)

* میرزا ابوالحسن بخاری در وصف برف *

بهوا در نگر که لشکر برف چون گند اندر و همی پرواز راست همچون کبوتران سپید راه کم کردگان ز هیبت باز

* سلطان اتسزبن محمد در حماسه *

بر ران جهان نشان فرمان منست
در گوش فلك حلقة پیمان منست
با این همه سلطنت که امروز هراست

تحصیل رضای دوست ایمان منست
در حق رسید الدین و طواط که سر او کل بوده بطريق عنز
میگوید و الحق چنین پادشاهی باید تا چنان شاعری بوجود آید
از فضل سرت برآسمان میسايد زان بر سرت تو موی همی برنايد
مارا سر تو چو دیده در میبايد بر دیده اگر موی نباشد شاید
* سلطان اسکندر محمد بن سلطان تکش *

هندو خان هنگامیکه لشکر جمع آورده و میخواست نیشاپور را
که دارالملک پدر او بود از سلطان محمد باز پس گیرد این رباءی
را نبشت

کفتار ترا خنجر بر ان هارا کاشانه ترا مرکب و میدان هارا
خواهی که خصومت زمیان برخیزد خوازم ترا شها خراسان هارا
سلطان سکندر جواب فرمود.

ای جان عم این غم ره سودا گیرد
وین پند نه در تو و نه در ما گیرد

تا قبضه شمشیر که پالاید خون
تا آتش اقبال که بالا گیرد

* تاج الدین تمران شاه *

ایا بینم بخدمت یاری در خودرا بشرع بهترین کاری در
یکبار دگر نشته با هم دوبدو بی هیچ سوم بچار دیواری در
نیز هم

هر گز چو منی عاشق مد هوش که دید
آزاد چو بنده حلقه در گوش که دید

با دل گفتم دمی فراموش کن
دل گفت دلی ز جان فراموش که دید

* ملک نصرة الدین کبود جامه *

وقتی که امیر لشکریان سلطان تکش شد و مأمور بودند که سر
او را پیش پادشاه ببرند آنان را نوید ها داد تا زنده بخدمتش بردند
سلطان تکش چون او را زنده دید خواست مأموران را سیاست کند
کبود جامه این رباعی بشت و بحضرت فرستاد شاه او را عفو کرده سرو
صورتش را بوسه داد و تمام آن خانه و بنگاه بوى بخشید
رباعی

من خاک تو در چشم خرد میارم عذرت نه یکی نه ده نه صدمیارم
سرخواسته بدست کس نتوان داد میارم و برگردن خود میارم

(احمد ابن حسن وزیر سلطان محمود گوید)

این جوانی مرا انگر که چه گفت
گفت ای پیر من چه فرمائی
گفتم ای دوست ساعتی بنشین
بشاراب و کباب و رنگ و خضاب باز ناید گذشته برنائی

(حکیم ابوالفتح بستی فرماید)

یکی نصیحت من گوش دار و فرمان کن
که از نصیحت سود آن برد که فرمان کرد
همه بصلح گرای و همه مدارا کن
که از مدارا کردن ستوده گردد مرد
اگر چه قوت داری وعدت بسیار
بگرد صلح گرای و بگرد جنگ مکرد
نه هر که دارد شمشیر حرب باید رفت
نه هر که دارد پازهر زهر ناید خورد

(علی ابن حسن باخوزی وزیر طغول بیک)

خصم تو اگر باز ندارد ز تو چنگ
بنشیم اگر کار بنامست و به ننگ
بر آتش چون کباب و بر تیغ چو زنگ
« عطاء ابن یعقوب کاتب معروف بنا کوک »

سلطان رضی ابراهیم او را در هندوستان بحبس فرستاده بود
و از انجا بسلطان نبسته است این قصیده مطول بوده ولی چند بیت آن را
عوفی در لباب الالباب ضبط کرده
بهند او فتادم چو آدم ز جنت
نه گندم چشیده نه آورده عصیان
بنتاویل و تلبیس و بهتان منکر

اگر گندمی بد همه جرم آدم
بلای من آمد همه دانش من
دومه شفل راندم چو کشتی بخنگی
کندبر من این فضل هر روز غمزی
کهی خوش سوزد چو عدم به مر

مقدمه

یکنفر خفته غارت زده بایک مست هستی بیغما رفته یا دیوانه
اموال تاراج شده وقتی بیدار یا حشیار یا عاقل گردید بتدربج در فکر
از دست رفته ها می افتد و برای بچنگ آوردن - از هیچگونه پایداری
کوتاهی نمی کند

کشور ایران بعینه همان مست یا خفته یا دیوانه است که امروز
بیدار شده یا اندکی از دیوانگی بعقل و از مستی بهشیاری کراید و بفکر
افقاده که بیک یک کمشده خودرا بدت بیاورد.

یکی از گنجینه های کمشده بزرگ این کشور تاریخی کتاب
(کارنامه اردشیر) است. این کتاب در انظار دانشمندان عالم قدر و
قیمت بیحسب دارد و تمام مستشرقین اروپا بلکه تمام دانشمندان عالم را
از افکار بلند دنیای پیشینه و روز گار باستان بهره مند ساخته و عظمت
و لیاقت و سیادت مملکت باستانی ایران را بر عالمیان مبرهن
گردانیده است.

اگر کسی بخواهد از زبان و نگارش عصر ساسان و عظمت ایران
مطلع گردد

تنها از این کتاب میتواند بمقصود برسد زیرا از ملیون ها کتب
علمی و تاریخی و ادبی عصر کیان و ساسان بعد از اسلام جز این کتاب
چیزی برای ایرانیان باقی نمانده است

این کتاب در عصر خلفای عیاسی از فارسی سره بعربی و در قرون اوآخر و روزگار ترقی اروپا نیز بتمام السنّه مدل راقبه ترجمه شده ولی جای ناسف است که خواب غفت و مستی جهالت تاکنون ایرانیان را از این یادگار بزرگ بیاکان بی خبر و محروم گذاشته است.

استاد بزرگ حکیم فردوسی یک قسمت مهم از حالات اردشیر بابکان را با آیین و قوایین او مسلم از همین نسخه یا فارسی سره یا لازترجمه بعربی گرفته است. نگارنده نیز ده سال قبل هنگام ساختن کتاب (سرگذشت اردشیر) در طلب برآمده ولی چون عنقا و کیمیا جز اسم ازی از آن نیافتنم و تا این زمان طریق طلب میبیمودم

ناگهان چندی قبل آگهی یافتم که ادیب فاضل (سید احمد کسری تبریزی) که شرح م Hammond و محاسن علمی و اخلاقی او (صدره از حوصله خامه های بیشتر است) نسخه پهلوی این کتاب را بدست آورده پس بدون اهمال وقت از ایشان درخواست گردم و پذیرفتند که این نامه نامی را از زبان پهلوی عصر ساسانی به فارسی معمول کنونی ترجمه فرمایند و بتدربیج در دوره سال هشتم ارمنان طبع شود و ایرانیان دور و نزدیک را از عظمت مقام نیاکان خویش آگاه گرداند هر چند یک قسمت این کتاب در شماره سال اول طبع شدوی چون بسیار مخلوط و برخلاف اسلوب و منظور واقع شده بود آن قسمت را هم نایا در مقام طبع برآمده نایم و انشاء الله من بعد تا آخر سال هشتم هر یک از مشترکین ارمنان دارای تمام اصل و ترجمه این کتاب مستطاب خواهند بود.

برای آنکه دیگران هم از استفاده محروم نمانند سیصد نسخه علاوه طبع میگردد و در آخر سال در کتابخانها بفروش خواهد رسید.

وحید